

τυραννίας ίδιων ἡ ξένων δεσποτῶν, ὥστε, ταπεινωθέντα καὶ ἔξευτελισθέντα καὶ μηδεμίαν ἐπὶ γῆς εὑρίσκοντα παραμυθίαν, ἔστρεφον τὰς ἐλπίδας καὶ εὐχάς αὐτῶν πρὸς τὸν σύρανόν. Τινὰ μάλιστα τῶν ἐμνῶν τούτων οὐδὲ ἔσχον ἀλλοὶ εἰδος ποιήσεως εἰμὴ τὸ ἱεραπικόν, ὃς οἱ Ἐβραῖοι, οἵτινες καὶ ἀνεδείχθησαν εἰς τοῦτο ἀμύμητοι. Ἐξ ἐναντίας οἵ Ἑλληνες ἐπρέσβευσαν ὅλως νηπιώδεις περὶ θεότητος δοξασίας· πρὸς δὲ τούτους, διάγοντες βίον μάχιμον, καὶ ἀνεξάρτητον, καὶ ὄντας ἡρωϊκόν, ἐπὶ τοσοῦτον συνέλαβον τὴν συνείδησιν τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἀπέδωκαν τὸ σχῆμα, καὶ τὰ πάθη, καὶ τὸν βίον αὐτῶν. Φυσικὸν λοιπὸν ἦτο νὰ ὑμνήσωσι πρὸς πάντων τὰς μεγάλας τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῶν γνεᾶς πράξεις. Διὰ δὲ τοῦτο ἡ θρησκευτικὴ ποίησις ὅχι μόνον ὑπῆρξε μεταγενεστέρα πιρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ πολὺ ὑποδεεστέρα τῆς ἐπικῆς, εἰς ἣν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἀπέβησαν ἀπαράμιλλοι. Ὁ ἀοιδὸς ἔψαλλεν εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ εἰς τὰς εὐωχίας, ὑπηρχούσης ἐνίοτε τῆς τετραπόδου λύρας, τὰ κατορθώματα ἢ τὰς τύχας τῶν ἡρώων, μάλιστα δὲ τὰ νεώτερα, ὡς ὀλιγάτεροι γνωστὰ εἰς τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ. Προοχείρους δ' ἔχων εἰς τὴν μνήμην πολλὰς φύδας, εἴτε ἰδίας εἴτε ἄλλων, εἰχε καὶ τὴν τέχνην τοῦ καινοποιεῖν τὰς τετριμμένας ἥδη ὄπωσοῦν. Ἐντεῦθεν τὸ ἔργον αὐτοῦ ὅχι μόνον ἀπετέλει ἴδιαίτερον ἐπάγγελμα, ἀλλὰ καὶ ἔξαιρέτως ἐτιμᾶτο. Ἐν τῇ Ὁδυσσείᾳ, δὲ ποιητὴς ὁνομάζει τὸν Φήμιον, θεῖον ἀοιδόν· καὶ ἄλλος ἀοιδός, δὲ Δημόδοκος, προσαγορεύεται μετὰ πλείστης δῆσης φιλοφροσύνης ὑπὸ τοῦ Ὁδυσσέως· εἰς ἄλλον πάλιν, ἀνώνυμον τοῦτον, δὲ Ἀγαμέμνων. ἀπερχόμενος εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας, λέγεται ἀναθέσας τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἰδίας αὐτοῦ γυναικός, τῆς Κλυταιμνήστρας· καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι, αὐτὸς δὲ Ἀχιλλεὺς δὲν θεωρεῖ ἀνάξιον ἔαυτοῦ νὰ ἄφῃ κλέα ἀνδρῶν, πρὸς τὸν ἥχον τῆς φρόμιγγος. Πρὸς τούτους δὲ ἀοιδὸς φαίνεται ἀπολαμβάνων ἀσυλίαν τινά. ὅμοιαν τῆς τῶν κηρουχών. Τὴν δὲ ποίησιν συνώδευε πάντοτε σχεδὸν ἡ μουσική, προδιαθέτουσα μὲν τοὺς ἀκροατάς, ἐνθουσιῶσα δὲ τὸν ἀοιδόν· καὶ μετὰ τῆς μουσικῆς καὶ τῆς ποιήσεως πολλάκις συνεδυάζετο ἡ εὔρυμθος, ἡ εὔστροφος, ἡ ἐπίχαρις ὅρχησις, τὴν ὅποιαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων τούτων χρόνων ὑπερβαλλόντως ἥγαπησαν οἱ Ἑλληνες, διότι ἔκτοτε εἶχον τὸ αἰσθήμα ἐκεῖνο τῆς καλλονῆς, τὸ ὅποιον βραδύτερον ἀπεικονίσθη ἐν τῇ γλυπτικῇ αὐτῶν τέχνῃ καὶ πλεῖστον συνεέλεσεν εἰς τὴν ἐπίδοσιν αὐτῆς.

'Ἐκ τῶν ὁμηρικῶν περιγραφῶν δὲν ἔξαγεται συφῶς, ἢν ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εἰχε λάβει, ἀπὸ τῶν χρόνων τούτων, καλλιτεχνικόν τινα χαρακτῆρα. Ὁ ποιητὴς ἀναφέρει μὲν δώματα περικαλλῆ, ἀγλαά, ὅξια, μαρμάροντα, ὑψερεφέα, κ. τ. λ., ἀλλ' ἔξυμνει τὰ ἐκ πολυτίμων μετάλλων κοσμήματα αὐτῶν, ὅχι τὰς καλάς ἀναλογίας. Ἡσαν δὲ τὰ οἰκοδομήματα εἰς τὰ ὅποια ἥρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται τὰ πρῶτα ταῦτα ἵχη τῆς τέχνης, δώματα τῶν ἀνάκτων, ναοί, θησαυροί, τάφοι. Τὰ πρῶτα διεκρίνοντο ἐπὶ τε τῷ κόσμῳ τῶν μειαλλόνων αὐτῶν παραστάδων, πυλῶν κ. τ. λ. καὶ ἐπὶ στερεότητι καὶ εὐχρηστίᾳ. Οἱ δὲ ναοὶ πιθανῶς δὲν διέφερον πολύ, κατά τε τὴν ἐξωτερικὴν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν διασκευήν, ἀπὸ τὰ δώματα τῶν ἀνάκτων. τὰ ὅποια παραβάλλονται, ἐν τῇ Ὁδυσσείᾳ, πρὸς τὰς ὀλυμπίους τῶν θεῶν κατοικίας· καὶ ἵσως ἔνεκα τῆς διμοιότητος ταύτης, αἱ λέξεις «μέγαρον» καὶ «ἀνάκτορον» ἐσίμαινον ἐνταῦτῷ τῆς τε οἰκίας καὶ τοῦ ναοῦ τὸ ἐνδότατον μέρος. Ἀλλὰ καὶ ἄν ἡ εἰκασία αὕτη ἴγναι ὁρμή, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζομεν πῶς εἰχε τὸ ἀρχιτεκτονικὸν ὕφος τῶν ἀνθρωπίνων καταλυμάτων, οὐδὲ πέρι τοῦ σχήματος τῶν τότε ναῶν δυνάμεθα νὰ μορφώσωμεν εἰκρινῆ τινα ἔννοιαν. Οὐδὲ ἄν εἶχον στέγας, εἴναι βέβαιον· διὰ τοῦ Ὄμηρον συνάγεται εἴναι, διὰ τοῦ πολλοὶ τῶν ναῶν τούτων, ὡς δὲν Δελφοῖς τοῦ Ἀπόλλωνος, περιεῖχον μεγαίλους θησαυρούς, δὲ τοῦ αὐτοῦ θεοῦ ἐν Τροίᾳ εἰχε καὶ ἀδυτον· αἱ πύλαι

